

11 травня
2023

КОНЦЕПТУАЛЬНІ,
МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ,
ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА | 01601 Україна, м. Київ, вул. Пирогова, 9

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ННІ «Інститут філософії та освітньої політики»
Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики**

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«КОНЦЕПТУАЛЬНІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ, ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ТА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ»**

11 травня 2023 року

Матеріали доповідей та виступів

Київ
2023

УДК 1: 37 (075.8)

ISBN – 9-789-40368-859-5

Концептуальні, методологічні та практичні проблеми соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики: матеріали доповідей та виступів учасників Міжнародної-науково практичної конференції, м. Київ, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 11 травня 2023 року. – К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 171 с.

Друкується за авторською редакцією

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN – 9-789-40368-859-5

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

© Автори, 2023

conditions for investment management in a higher education institution; analyses the interaction of various social institutions in the organisation of management of educational investments of a university; identifies the need to model the components of the process of organising the management of investment activity of a higher education institution.

Keywords: *higher education institution, investment activity, scientific and organisational conditions, scientific and pedagogical foundations, education management, digital educational environment.*

УДК 378.4.014.6:17.022.1

Рідей Н.М., завідувачка кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності УДУ імені Михайла Драгоманова, професор, доктор педагогічних наук

Тимова Н.М., завідувачка кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова, професор, доктор педагогічних наук

Цимбал С.М., доцент кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова, кандидат філософських наук, доцент

Гончар О. А., голова ГО «Безпечний освітній простір», аспірант кафедри освіти дорослих УДУ імені Михайла Драгоманова

ОРІЄНТИРИ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЯКОСТІ І БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

На засадах превалюючої парадигми ноосферизму здійснено квалітологічний аналіз тезаурусу академічного потенціалу методології освітньої політики якості та безпеки життєдіяльності соціокультурних форм. Розроблено методологічний органайзер структурно-логічної та організаційно-функціональної етапності. Обґрунтовано засади стратегем неперервної освіти для сталого розвитку, просвітництва й академічного сервісу формування освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм. Сформульовано сентенцію «методологія освітньої політики безпеки та

якості життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку України».

Ключові слова: методологія, освітня політика, соціокультурні форми, якість і безпека життєдіяльності, стратегії освітньої політики якості та безпеки життєдіяльності соціокультурних форм ЗВО.

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми.

Глобальною науковою проблемою постають сучасні методологічні стратегіями освітньої політики якості та безпеки соціокультурних форм мережевої та змішаної мобільності учасників транскордонної, регіональної та національної взаємодії задля частково- та конкретно-наукових, академічних активів у галузях науки і знань квалітології, ноосферології та безпеки в соціально-турбулентних умовах досліджень: фундаментальних, методології експертного оцінювання та системного соціального управління якістю та безпекою життя, існування та адаптації суспільства під час цивілізаційних кризових викликів. Наріжною педагогічною проблемою, яка потребує вивчення, постає соціокультурна форма формування та передачі сучасних наукових знань у вигляді портативних освітньо-наукових програм зі здобуття ноосферних компетентностей у взаємодії академічної спільноти та політичного, громадського представництва стейкхолдерів у синергії ланцюгу: надавач послуги – споживач (зокрема різночинні категорії споживачів додаткових освітніх та науково-методичних, консалтингово-дорадчих та інформаційно-технологічних сервісів) – зацікавлені представники організацій рекреаційно-ревіталізаційних систем споживачів академічно-достойних у взаємодії і подолання перешкод, які у першу чергу передбачають усунення психологічних, соціально-економічних, правових ризиків психолого-педагогічного вигорання у неперервній детермінованій підготовці фахівців та професіоналів усіх категорій здобувачів освітніх, освітньо-наукових та наукових ступенів.

Мета полягає в формуванні освітньої політики сталості суспільного розвитку України через розроблення та впровадження стратегії якості та безпеки життєдіяльності соціокультурних форм ЗВО у превалюючій парадигмі ноосферизму в особливих умовах глобальних біфуркацій.

Завдання: квалітологічний аналіз тезаурусу академічного потенціалу методології освітньої політики якості та безпеки життєдіяльності, таксономії соціокультурних форм, встановлення ноосферологічної ролі академічних шкіл освітньо-наукових, консалтингово-дорадчих, просвітницьких і рекреаційних сервісів; продукування неомоделей політики, їх верифікація з експертним оцінюванням потенціалу сталості; моніторинг, прогноз, моделювання

соціокультурних форм для різночинних категорій академічно-достойних без обмежень інклюзивної спроможності та упереджень соціуму; методологія стратегем неперервної освіти для сталого розвитку, просвітництва й академічного сервісу формування освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм забезпечення біосоціального замовлення цивілізаційних потреб в особливих умовах.

Об'єкт дослідження – процес формування методології систем організації життєспроможних соціокультурних форм квалітологічно- та безпеко-орієнтованих на сталість суспільного розвитку засобами неперервної мережевої та змішаної форм підготовки управління /організації комунікативної взаємодії за особливих умов (глобальні екологічні, кібер-, енерго- та біо-загрози, тероризм, маргіналізація, екстремізм, окупація, кліматична та соціальна міграція, старіння населення, професійне вигорання та невідповідність) в міжінституційному консорціумі неперервної освіти, підвищення кваліфікації управлінської та педагогічної еліти для сталого розвитку.

Предмет дослідження – соціокультурні форми – освітньо-наукові системи та неомоделі освітньої політики якості та безпеки життєдіяльності в академічному просторі освіти, науки й інноватики, їх життєспроможності для забезпечення сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових працях проаналізовано тезаурус академічної культури, проведено аналіз ціннісних суспільних освітньо-наукових орієнтацій соціальних категорій професійно-зацікавлених у пролонгованій зайнятості впродовж життя; здійснено семантичний системний аналіз структури і змісту культур взаємин людини та суспільства, майбутніх та полі-профільних професійних середовищ їх реалізацій та працевлаштування; обґрунтовано роль екологічної культури у забезпеченні сталості суспільного розвитку ноосферологічної парадигми наукового пізнання. У дослідженнях розкрито аспекти методології системного пізнання наукових досліджень та експертного оцінювання результатів, методологія системного управління неперервної освіти [1, 2, 11, 12]. Науковцями приділено увагу питанням: антикризового менеджменту у системі надання державних послуг у сфері цивільного захисту; актуальним проблемам у сфері цивільного захисту та необхідності дотримання стратегій інноваційного розвитку економіки України; проблемам державного управління соціокультурними формами організації у сфері освіти, науки, інновацій; управління надзвичайною ситуацією терористичного характеру на об'єктах критичної інфраструктури України; екологічного оцінювання рекреаційних територій України [3, 4, 5]. Дослідженню аспектів застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі створення віртуально-навчального середовища, розробленню методики та

технологій формування інформаційної компетенції у фахівців відповідно до галузей науки та знань, вивчення подальшого розвитку ключових життєвих компетентностей особистостей у зв'язку з інформатизацією суспільства в умовах глобалізації присвячено праці М.П.Пасєкі [6]. Дослідницею Т. В. Андрушенко розглянуто базові концепти сучасної футурології; проаналізовано теорії футурологічних перспектив сучасної людини на засадах футурології як наукового напрямку і футурологічних прогнозів соціально-політичних перспектив розвитку людства; обґрунтовано залучення найновіших сучасних наукових досягнень як соціально-гуманітарного, так і природничо-математичного циклу [7].

Викладення основного матеріалу. У контексті глобальних соціальних, економічних, технологічних та демографічних змін суспільство потребує системних і скоординованих змін у галузях культури, професійної зайнятості та розвитку технологічного забезпечення через цифрову трансформацію, які надають можливості створення новітніх та уможливають трансформацію традиційних освітніх моделей, модернізують діяльність ЗВО через зміни у стратегічних напрямках та освітньо-аксіологічних пропозиціях студентоцентрованого навчання. Дослідник О. М. Слабецький аналізує потреби людської цивілізації у забезпеченні задоволення очікуваної якості й безпеки особи, громадянина без залежності до державних інтересів, глобальних викликів як космополіта зі гарантуванням вільного волевиявлення прав і свобод соціальних гарантій, екологічної природоресурсної та природоохоронної безпеки, академічної мобільності професійної зайнятості (свободи слова; самоідентичності – без обмежень вікових, гендерних, расових, релігійних, матеріальних, ідеологічних; свободи вибору напрямку наукового пізнання та методології реалізації траєкторії успіху – особистого шляху самоосвіти, самоменеджменту професійного розвитку у ієрархії управління сферою безпеки; свободи аксіо-акмеологічного волевиявлення; свободи вибору); необхідності задоволення суспільних потреб у соціально-економічних і екологічнобезпечних гарантіях сталого розвитку цивілізації, суспільства, окремої людини [8].

Проектною діяльністю науково-дослідних робіт МОН України ДР 0122U000046 Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (№ 10/22-24) «Освітня політика якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку України» передбачено полігалузеву, науково-технічну діяльність з формування освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку, яка полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні, розробленні, впровадженні життєспроможних моделей публічного управління та адміністрування освітньо-наукових систем за

особливих умов геосферних та біосоціальних біфуркацій цивілізаційних перспектив задля забезпечення сталості, державної територіальної цілісності та суверенітету України на засадах нарощення академічного потенціалу мобільності та збереження і відтворення природоохоронної спадщини й забезпечення доступу громадськості до публічної інформації стану безпеки, рівня якості життя за цільовим призначенням різночинних категорій здобувачів освітніх та наукових послуг і соціальних сервісів неперервної освіти впродовж життя та пролонгованої зайнятості зацікавлених та достойних без обмежень, здатних протистояти глобальним викликам. Розроблено науково-методичний алгоритм реалізації проєкту, який передбачає припущення, що впровадження освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку буде ефективним за умов розробки методологічного органайзеру структурно-логічної та організаційно-функціональної етапності: квалітологічний аналіз тезаурусу науково-методичного градієнту таксономії генезису та розвитку дефініцій дослідження та нарощення академічного потенціалу освітньої політики якості та безпеки життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку України; класифікаційна таксономія ознак, типів, видів і рівнів організації соціокультурних форм – освіти, науки, інноватики, також просвітництва, ревіталізації та рекреації в Україні та за межами; встановлення ролі фундаторів академічних шкіл з питання формування освітньої політики якості й безпеки соціокультурних форм для сталого розвитку України та аксіологія превалюючих парадигм розробки та впровадження політики якості й безпеки навчальних, просвітницьких і рекреаційних установ ревіталізації духовно-фізіологічного, академічного та ресурсного потенціалів нації; прогнозування, моделювання мультимодусних варіантів життєспроможних моделей політики якості й безпеки соціокультурних форм для забезпечення сталого розвитку України, їх верифікація з експертним оцінюванням потенціалу сталості; розроблення, впровадження та встановлення ефективності електронного врядування квалітологічної та безпекової політики навчальних, просвітницьких, рекреаційних та ревіталізаційних закладів формальної та неформальної змішаної та мережевої форм мобільної організації; моніторинг довікілля (ГІМ), прогноз, моделювання стану та розвитку соціокультурних форм у сфері освіти, науки й інноватики та біосоціальної ревіталізації різночинних категорій зацікавлених та академічно-достойних без обмежень інклюзивної спроможності та упереджень соціуму; методологічне продукування фундаторами проєктної діяльності забезпечення розроблення стратегем неперервної ноосферної освіти просвітництва й академічного сервісу формування освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм поліметричної

організації, забезпечення біосоціального замовлення цивілізаційних потреб в особливих умовах (глобальні екологічні, кібер-, енерго- та біо-загрози, тероризм, маргіналізація, екстремізм, окупація, воєнний стан, кліматична та соціальна міграція, старіння населення, професійне вигорання та невідповідність).

Актуальність полягає в обґрунтуванні та розробленні системи ноосферної освіти та підвищення кваліфікації управлінської та педагогічної еліти для сталого розвитку; методичних рекомендацій діагностики, системного аналізу дотичних проєктів і методики організації та забезпечення мультимодусів неомоделей освітньої політики якості та безпеки життєдіяльності соціокультурних форм неперервної освіти для сталого розвитку; апробації та верифікації життєспроможності неомоделей політики неперервної освіти, науки й інноватики та просвітництва з рекреаційно-ревіталізаційними активами ноосферної освіти; моделюванні ризиків глобалізації для довгострокових прогнозів розвитку сфери освіти, науки й інноватики. Результати проєкту сприяють: реалізації академічних активів соціокультурних форм ЗВО для орієнтування різночинних категорій зайнятості, спроможності, гендерної приналежності та теологічних переконань споживачів послуг на застосування модернізованих освітньо-наукових платформ із сервісним обслуговуванням інформаційно-технологічного забезпечення задля задоволення потреб якості та безпеки життєдіяльності особи, соціальних груп та суспільства в цілому (політика консолідації та згуртованості, синергетичної взаємодії комунікативної синхронізації, стратегіями убезпечення ризикам і небезпекам в особливих умовах); розробці та функціонуванню системи управління якістю з міжнародними стандартами ISO та соціально-правовими регламентами гарантування вільного волевиявлення особи без суспільного ангажування (за потребою пізнання, навчання та розвитку), а також імплементації до соціально-правових нормативів та технічних регламентів засобів державного регулювання; забезпечення науково- та соціо-метричного доступу працівників сфери неперервної освіти, науки й інноватики та просвітництва з рекреаційно-ревіталізаційними активами ноосферної освіти без фінансової та адміністративної регламентації.

Уточнено, що методологія дослідження передбачає обґрунтування, розроблення, планування та реалізацію фундаментально-філософських, загально- та конкретно-наукових підходів та принципів наукового пізнання та системного аналізу якості моделей нелінійного характеру функціонування системи ноосферної освіти для забезпечення якості та безпеки життєдіяльності, що ґрунтується на причинно-наслідковій просторово-часовій взаємодії програми та результатів теоретичних і експериментальних досліджень з науково-методичним

матеріально-комунікаційним, програмним, науково-метричним комплексом забезпечення для формування інформаційно-достовірного базису подальшого створення планів, програм, проєктів, стратегічних прогнозів, неомоделей, сценаріїв, а також практичного використання результатів дослідження. Методологія дослідження як система сучасних наукових знань про методи, методики, стандарти оцінювання (і їх забезпечення) застосовується до нових діагностованих якісних змін у змістовному їх наповненні.

Запропоновано визначення «методологія освітньої політики безпеки та якості життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку України» у трактуванні передбачає нарощення, удосконалення та розгортання методологічних парадигм та стратегем політики ноосферних перспектив цивілізаційного розвитку на засадах сталості, а саме методології пізнання, міждисциплінарного пошуку, семантики конкретно-наукових галузей науки та знань, методології системного та публічного управління соціокультурних форм, експертного оцінювання позитивно-практичного досвіду впровадження неомоделей політики неперервної освіти, науки й інноватики та просвітництва з рекреаційно-ревіталізаційними активами ноосферної освіти задля моделювання сталих алгоритмів верифікованого впровадження релевантності зі забезпеченням аксіо-акмеологічного (позитивно-емоційного інтелекту розвитку Людини) потенціалу людських ресурсів у індексах Щастя нації, особи, соціальної згуртованості та консолідації зусиль освітньої політики якості та безпеки життєдіяльності соціокультурних форм на засадах сталості.

Висновки. Освітня політика якості та безпеки життєдіяльності соціокультурних форм на засадах сталості реалізує на практиці забезпечення академічної мобільності, транскордонної взаємодії та соціальних правничих гарантій в межах взаємодії ЄС та трансконтинентальних взаємин, Європейської кредитно-трансферної системи, Азіатсько-тихоокеанської, Американської кредитно-накопичувальної систем задля формування мережевої системи ноосферної освіти в ім'я прийдешніх поколінь. Система ноосферної освіти формується в міжконтинентальній взаємодії університетських консорціумів у межах Талаурської угоди закладів сталого розвитку. Міжнародний тероризм, пандемія, маргіналізм відсутність забезпечення соціальних потреб якості життя й її безпеки вимагає відновлення сучасних модернізованих систем ноосферної освіти, які здатні забезпечити гарантії захисту соціального виміру і правової захищеності. Кожному члену суспільства повинно бути гарантовано доступ до наукового пізнання й освіти впродовж життя засобами портативних програм (освітніх, наукових, інформаційно-пізнавальних, публіцистичних) і наслідування академічних надбань педагогів-

дослідників і їх учнів-послідовників, які методологічно формують професійні мультимодусні міждисциплінарні ноосферологічні компетентності якості та безпеки життєдіяльності.

ДЖЕРЕЛА:

1. Стратегія післядипломної освіти для сталого розвитку: монографія. 2-е видання, доповнене, перероблене; за ред. Н.М. Рідей, Л.М. Панченко Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2020. 416 с.
2. Методологія неперервної освіти та наукового дослідження : монографія; за ред. Н.М. Рідей, Е.В. Лузік. Київ: ТОВ ЦП «Компринт», 2020. 463 с.
- 3.Рідей Н., Биковський Т., Биковський Я., Голубенко Т., Воронова Г., Мухацький М. Антикризовий менеджмент у системі надання державних послуг у сфері цивільного захисту. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. Т. 3. № 44. С. 224–233.
- 4.Рідей Н., Титова Н., Вікторова Л., Цимбал С. Проблема державного управління соціокультурними формами організації у сфері освіти, науки, інновацій: актуальні проблеми і вектори розвитку. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2022. № 6, 41 (Січ 2022). С. 418-426.
- 5.Рідей, Н., Цимбал, С., Снегірьов, І., Фендьо, О., Ходунова, В. (2022). Актуальні проблеми у сфері цивільного захисту: дотримання стратегій інноваційного розвитку економіки України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4 (45), 416–424.
6. Pasyeka M. Development of Data Warehouse Structure Model for Educational Process Management. *Software Engineering*. 2018. Vol. 6, No. 1, pp. 1–6.
7. Андрущенко Т.В. Футурологічне бачення перспектив політичного та культурного розвитку людства (на прикладі концепції «футурошоку» Елвіна Тоффлера). *Вісник Харківського Національного Педагогічного Університету імені Г. С. Сковороди «Філософія»*. 2016. № 1(47). С. 82-89.
- 8.Слабецький О. М. Інноватика формування стратегії безпеки в контексті професійної підготовки. *Молодь та ринок*. 2020. № 6-7(185–186). С. 177–181.
9. Kamyshentsev, N., Ridei, N. Features of Management of the Emergency Situation of Terrorist Nature on the Protected Critical Infrastructure of Ukraine. In: Zaporozhets, A., Popov, O. (eds) *Systems, Decision and Control in Energy IV. Studies in Systems, Decision and Control*, 2023. vol. 456. Springer, Cham.
- 10.Ridei N., Khitrenko T., Kovach V., Karagodin O., Hrushchynska N., Mykhalchenko O. Environmental Assessment of Recreational Territories of Ukraine. In: Zaporozhets, A. (eds) *Systems, Decision and Control in Energy*

III. Studies in Systems, Decision and Control. Vol 399. Springer, Cham. 2022. P. 353–371.

11. Ridei N.M., Tytova N.M. Paradigm of formation of sustainability of methodology of safety and quality of life on the basis of maintenance of system of noosphere education in the conditions of globalization. *Paradigm of knowledge*, 2020. № 6(44). PP.152-176.

12. Ridei N., Tytova N. The methodology for life quality and safety policy of sociocultural forms for sustainable development of ukraine. *Paradigm of knowledge*. 2022. №4(54). pp. 41-61.

Qualitological analysis of the thesaurus of the academic potential of the methodology of the educational policy of quality and life safety of sociocultural forms was made on the basis of the prevailing paradigm of noospherism. The methodological organizer of structural-logical and organizational-functional stages has been developed. The bases of the strategy of continuous education for sustainable development, education and academic service of formation of educational policy of quality and life safety of socio-cultural forms have been substantiated. The sentiment has been formulated «methodology of educational policy of safety and quality of life of socio-cultural forms for sustainable development of Ukraine».

Keywords: *methodology, educational policy, socio-cultural forms, quality and safety of life, strategy of educational policy of quality and life safety of socio-cultural forms of higher education institutions.*

УДК 1: 37.013.73

Вашкевич В.М.

*доктор філософських наук, професор
завідувач кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики*

*Український державний університеті імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

МОВНА ОСВІТА У ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

В епоху війни між Росією та Україною, актуальність теми мовної освіти в педагогічних навчальних закладах набуває особливого звучання. Мова не є лише засобом комунікації; вона також відіграє ключову роль у формуванні національної самосвідомості, культурної ідентичності та політичної стабільності. У контексті війни, мовна освіта може стати важливим інструментом психологічної мобілізації нації, а також засобом протидії інформаційній війні.